

Milan Hosta

Sportikus fair play kot nacionalna kampanja spodbujanja športnega obnašanja

Izvleček

Sportikus programi promocije športnega obnašanja se izvajajo že vse od leta 2001. Na podlagi izkušenj želimo vzpostaviti nacionalno kampanjo promocije športnega obnašanja, ki bo aktivno vključevala trenerje in športne pedagoge v mrežo Sportikus delegatov/mentorjev. Le-ti bodo s pomočjo akcij in pripomočkov v šolah in klubih dvignili doživljajsko kakovost športa in varovali moralne vrednote športa. Sportikus akcije povezujejo vse akterje športa od šolske do vrhunske ravni, delujejo preventivno in korektivno na socialne patologije, ki se pojavljajo v športu (diskriminacija, doping, pretirana tekmovalnost, nasilje, nestrpnost in agresivnost, itd.), utrjujejo medsebojno soodvisnost znotraj deležnikov športa in spodbujajo sodelovanje z drugimi sektorji. V ta namen smo jeseni 2015 izvedli pilotno usposabljanje za trenerje in v tem prispevku poročamo o rezultatih. Tako seminar kot praktikum sta bila dobro pripravljena, izvedba obeh pa je bila prilagojena aktualnim potrebam udeležencev. Na podlagi prejetih poročil, ki so jih podali vključeni trenerji, ugotavljamo, da je Sportikus zelo učinkovito orodje, ki spodbuja osebni razvoj tako športnika kot trenerja in pripomore k ohranjanju in promociji moralnih vrednot športa.

Ključne besede: športno obnašanje, trenerji, pedagogi

Sportikus fair play as a national campaign promoting sporting behaviour

Abstract

The Sportikus programmes for promoting sporting behaviour have been carried out since 2001. Based on the experience, we would like to establish a national campaign to promote sporting behaviour that will actively involve coaches and sport teachers in the network of Sportikus delegates/mentors. By means of actions and tools in schools and clubs, these will increase the quality of the sport experience and protect the moral values of sport. Sportikus activities interconnect all sport stakeholders from the school to the elite levels, act preventively and correctively on social pathologies that occur in sport (discrimination, doping, excess competitiveness, violence, intolerance and aggression etc.), consolidate the interdependency of sport stakeholders and promote co-operation with other sectors. For this purpose, we carried out pilot training for coaches in autumn 2015 and report on the results in this contribution. The seminar and the practical sessions were organised well and their implementation was adjusted to the current needs of the participants. Based on the reports submitted by the participating coaches, we established that Sportikus is a very efficient tool which promotes the personal development of both the athlete and the coach and helps preserve and promote moral values in sport.

Key words: sport behaviour, coaches, teachers

■ Uvod

Sportikus je celovit večstranski in večstopenjski program s katerim promoviramo in soustvarjamo družbeno odgovorno vlogo športa. Uvrščen je med najboljše edukativne programe za promocijo športnih vrednot v okviru Mednarodnega olimpijskega komiteja in na Evropskem forumu športa mladih 2012. Istega leta smo bili povabljeni, da svoje delo predstavimo na simpoziju Pierra de Coubertina, ki je potekal vzporedno z olimpijskimi igrami v Londonu. Leta 2011 smo bili vabljeni k sodelovanju z NBA Basketball Without Borders in izvedli delavnice za 50 najboljših mladih evropskih košarkarjev; med 2008 in 2010 smo izvajali delavnice na mednaro-

dnem košarkarskem kampu v Srbiji; med leti 2013-2015 pa v okviru EU projekta socialne inkluzije depriviligiranih otrok v JV Turčiji. Program je bil promoviran na večjih Evropskih kongresih fair playa, kjer Slovenijo predstavlja olimpijonek Miroslav Cerar, ambasador za šport, fair play in strpnost v športu R Slovenije. Sportikus je plod razvojnega dela pri Spolint inštitutu ter dolgoletnega sodelovanja s Fakulteto za šport in Slovensko olimpijsko akademijo. Prepoznan je kot dobra praksa v nacionalnem programu športa R Slovenije 2014-2023. Program je znanstveno utemeljen (Hosta 2014), usklajen z doktrino športa (Hosta 2007), podkrepjen pedagoško in socialno-psihološko ter usmerjen k učenju na podlagi izkušnje.

■ Projektno poročilo

Glavni cilji pilotnega projekta:

- Izboljšati znanje trenerjev na področju etike športa.
- Usposobiti trenerje za uporabo Sportikus didaktičnih pripomočkov in učinkovitih pedagoških prijemov.
- Promovirati in uporabljati šport kot sredstvo osebnostne rasti.
- Spodbujati pedagoški in osebnostni razvoj športnih delavcev.

Pilotno usposabljanje v naziv je potekalo od konca septembra do novembra 2015. Obsegalo je 10 urni seminar in 30 urni pet-tedenski praktikum.

Seznam klubov iz katerih so prišli udeleženci: NK Maribor, KK Union Olimpija, KK Helios Domžale, KŠ Peter Vilfan, OK Vital, Žogarija

Število udeleženih trenerjev: 12

Število udeleženih mladih športnikov: 140

Slika: Deklice OK Vital ob Sportikus pogovoru

■ A. Seminar

Program seminarja je obsegal temeljne vsebine etike športa, psiho-socialnega razvoja posameznika, tehnike razvoja čuječnosti, osnovne tehnike uspešne mediacije in konstruktivnega reševanja sporov, izmenjavo dobrih praks in izkušenj ter navodila za uporabo Sportikus didaktičnih pripomočkov.

Seminarski del je bil zaradi kratkega časa izjemno zahteven v smislu koordinacije vsebin, ki dajo hkrati teoretično širino in globino ter intenziven v smislu dialoga, s čimer smo lahko krepili uporabno vrednost podanih vsebin.

Dr. Hosta je uvodoma pozval udeležence, da se predstavijo in povedo, na kaj so ponosni v svojem življenju oziroma pri svojem delu v športu. To se je izkazalo za zelo dobro potezo, saj je ustvarilo izjemno pozitivno in zaupljivo klimo, v duhu katere je potekal celoten seminar. Temeljne vsebine etike športa so se nanašale na teorijo pravičnosti, etiko vrlin, utilitarizma in etiko zakona z ozirom na kontekst športa mladih. Ugotovljeno je bilo, da so pristopi med tistimi trenerji, ki so vpeti v tekmovalni sistem in tistimi, ki ne tekmujejo (KŠ Petra Vilfana in Žogarija) različni. Tekmovalnost namreč sili

trenerje, da večkrat postavijo rezultat in neizprosno selekcijo pred notranje vrednote in osebnostni razvoj športnika. Razprava o vrednotah športa je bila široka in utemeljena na izkušnjah iz prakse. Mnogi so poudarili tudi neobčutljivost organiziranosti športa na ravni zvez za delo na področju razvoja osebnosti, temveč zgolj vse hitrejša selekcija in zgodnja specializacija. Poudarjeno je tudi bilo, da se udeleženci do sedaj pri svojih usposabljanjih niso posebej srečali z vsebinami etike športa, čeprav se pogosto soočajo z izzivi povezanimi z vrednotami v športu.

Dr. Koželj je nadaljeval z vrednotami, kot inštrumentom motivacije. Predstavil je pomembnost razumevanja psiho-socialnega razvoja mladega športnika in učinkovitega treniranja ter doseganja želenih rezultatov. Po uvodni razpravi, ki se je dotikala psihološke priprave športnika na tekmovanje, je osrednjo pozornost usmeril na koncept samozavesti. Na podlagi zelo dobre plastične predstavitev stanja ega pri posamezniku, razvoja obrambnih mehanizmov in v skrajnem primeru razvoja lažnega ega, je potekala živahna razprava. Udeležence je zanimalo, kako in do katere mere sploh lahko trener poseže v stanje ega, ki se v veliki meri definira že zgodaj v otroštvu. V ta namen je bila v nadaljevanju izpostavljena senzibilizacija tako športnikov kot trenerjev, da prepoznajo srž problema in z metodo čuječnosti vzpostavijo kontakt z vrednotnim jedrom posameznika in od tam gradijo naprej.

Ga. Bernard je predstavila osnovna mediatorska orodja za učinkovito razreševanje in komunikacijske veščine za preprečevanje sporov. Trenerji so vpeti med različne interesne skupine in pogosto se soočajo z reševanjem konfliktov. Pri tem so tehnike mediacije lahko zelo učinkovite, saj upoštevajo občutek za pravičnost in motivirajo k aktivni soodgovornosti pri razreševanju spora. Z namenom boljšega vpogleda v tehniko mediacije, so udeleženci odigrali primer iz prakse ter ga potem pokomentirali. Pri tem so se udeleženci osredotočili na aktivno poslušanje, povzemanje in t.i. 'jaz stavke.' Nekaj trenerjev je posebej poudarilo, da so komunikacijske in mediacijske veščine izjemno pomembne predvsem pri odnosu med trenerjem in starši ter tudi do sodnikov.

V zadnjem delu seminarja sta dr. Hosta in dr. Koželj vodila razpravo na obravnavane vsebine in uporabnost pri delu z mladimi športniki. Vse podane vsebine v obliki predavanj so bile zelo dobro sprejete in pri vseh je bila razprava vselej usmerjena na konkretne primere iz prakse. Pri vsaki od tem je ostalo tudi mnogo neizrečenega, saj je razpoložljiv čas omejeval vsebine. Ugotovili smo, da se trenerji soočajo z mnogimi izzivi na tem področju, a je vse bolj ali manj prepuščeno njihovemu pedagoškemu talentu.

Kot zaključna tema je sledila predstavitev Sportikus didaktičnih pripomočkov z navodili za izvajanje pet-tedenskega praktikuma. Udeleženci so prejeli naslednjo strokovno literaturo: knjigo Športna morala, fair play priročnike za otroke, za starše in za trenerje.

Nekaj odzivov udeležencev prvi teden po seminarju:

Žiga Drvarič, KK Union Olimpija: »Seminar je bil super. Pridobil sem ogromno novih teoretičnih znanj ter praktičnih vodil, ki bodo mojim košarkarjem in meni kot trenerju pomagala dvigniti nivo treningov in tekem.«

Aleš Fabjan, KŠ Petra Vilfana: »Najverjetneje smo vsi prisostvovali na mnogih seminarjih, na katerih smo se trudili ostati budni, ali vsaj dajali videz zainteresiranosti. Pogovor, ki se je razvil ob zastavljenih dilemah, je ključ do uspešne uveljavitve projekta. Jaz bi še! Hvala vsem, ki ste seminar omogočili in izbrali predavatelje!«

Maša Snoj, Žogarija: »Sportikus je izjemno dobro zasnovan projekt, ki gre globlje od 'spotikanja na zelenici in suvanja pod rebra'. Dotakne se tudi področji, ki jih morda – površno gledano – ne bi uvrstili med 'fair play teme' in so zato pogosto v športu, kjer je morda preveč odvisno od osebnostnih kvalitete posameznikov (bodisi trenerjev, vodstev..), prezrte. Res, izjemno zanimiv seminar in pozitivna izkušnja, ki bi jo po mojem mnenju potreboval vsak, ki deluje na področju športa mladih.«

Ana Oblak, OK Vital: »Osebnostno sem pozitivno presenečena predvsem nad načinom, na katerega je bil odvoden seminar, torej z veliko možnostmi, ki so jih predavatelji slušateljem ponudili za komentarje in odprto razpravo. Slednje je še posebej prišlo do veljave ob navedbah različnih primerov in izkušenj iz vsakdanje prakse. Obenem smo slušatelji dobili veliko koristnih informacij za nadaljnje delo z otroki in mladostniki.«

■ B. Praktikum

Pet-tedenski praktikum je potekal takoj po izvedbi seminarskega dela. Udeleženci so na seminarju dobili naslednje didaktične pripomočke: Sportikus zastavo, prisege in CD s himnami za fair play protokol na tekmi. V četrtem tednu pa smo jim poslali še modri in sivi karton. Vsak teden smo udeležencem po e-pošti poslali navodila za delo.

Od 12 udeležencev na seminarju jih je 6 aktivno izvajalo naloge in oddajalo tedenska poročila. S poročili so trenerji v večini primerov malo zamujali, a so se vsakokrat opravičili in navedli razlog prioritete dela v praksi. Kljub temu menimo, da so prav pisna poročila tisto orodje, ki prisili trenerja k sistematičnemu ozaveščanju svojega dela in ex-post refleksiji. Sproti samih poročil nismo posebej strokovno analizirali in trenerjem dajali povratnih informacij glede na napisano, ker je to presegalo razpoložljive vire in v pilotni izvedbi ni bilo ključnega pomena. Na podlagi zaključne analize poročil pa ugotavljamo, da bi za doseglo kakovostnejšega dela trenerjev bilo priporočljivo uvesti sprotne komunikacijske povratne zanke, ki bi omogočale poglobljeno in konkretno podporo. Smiselno bi bilo uvesti tudi skupinske supervizije in obisk strokovnjaka v klubu, s čimer bi dosegli tudi večjo doslednost in predanost pri izvajanju nalog, kar bi v veliki meri pripomoglo k osebnostni zrelosti in strokovnemu razvoju trenerjev.

V nadaljevanju povzemamo cilje posameznih tedenskih nalog, odgovore športnikov in/ali spoznanja trenerjev.

1. teden:

Cilji:

1. Seznanitev s SPORTIKUS akcijo.
2. Prepoznavanje vrednot v športu.
3. Ozaveščanje vrednot v medsebojnih odnosih na treningu ali na tekmi.

Spoznanja športnikov:

- Izbrane vrednote, ki jih povzema Sportikus akronim poznajo, a le redko preiščujejo o njih skupaj z ekipo. Športniki so odkrivali vrednote v dejanjih svojih kolegov, prepoznali skupinskega duha, pohvalili nekatere geste drugih ipd.

Spoznanja trenerjev:

- Prvič se sploh pogovarjajo o vrednotah v športu, o občutkih, kaj pomeni, če imaš rad šport in zakaj radi hodijo na treninge in tekme.
- Všeč jim je nevsiljiv način ozaveščanja vrednot s pomočjo Sportikus fair play zastave.
- Orodje je primerno za spodbujanje medsebojne komunikacije in povezanosti med športniki. Globlje se spoznajo, izrazijo svoje intimne misli, občutke, opažanja, postavijo ogledalo sebi in drugim.

2. teden:

Cilji:

1. Razumeti samozavest kot osrednji temelj razvoja (športnih rezultatov).
2. Prepoznati razliko med samozavestjo in (psihološko) aktivacijo.
3. Prepoznati razliko med strukturno in športno samozavestjo.
4. Naučiti se načina razvoja samozavesti.

Spoznanja športnikov:

- Športniki so bolj pozorni na svoje in druge dobre poteze, a mnogi se težko pohvalijo.
- Pogovor o strahovih, s katerimi se soočajo na treningih ali tekmah.

Spoznanja trenerjev:

- Primer kluba: 13 deklic od 20 se boji igrati na tekmah, ker jih je strah reakcije staršev (od tega 11 očeta), če ne bodo dobro odigrale.
- Tovrsten pristop k vadbi se zdi zelo dobra ideja, saj na preprost način lahko prideš do zelo kompleksnih problemov, ki jih otroci sicer nimajo priložnosti izraziti, lahko pa ključno vplivajo na delo v telovadnici. In tudi deklice so same dejale, da si želijo to ponoviti.
- Primeren način odkrivanja „tabu“ tem.
- Odlična metoda konstruktivne refleksije in umirjanja po treningu.

3. teden:

Cilji:

1. Prepoznavanje in soočenje s konflikti.
2. Ozaveščanje veščin mediacije.
3. Uporaba posameznih tehnik v mediaciji.

Spoznanja trenerjev:

- Tehnika, ki se jim zdi najbolj uporabna pri mediaciji, je aktivno poslušanje.
- V enem klubu so s starši reševali sporno situacijo med otroci. Trener navaja, da mu je vaja mediacije na delavnici prišla zelo prav.

- Pri nekaterih klubih so zaigrali konflikt, zato, da so športnikom predstavili pomembnost aktivnega poslušanja.

4. teden:

Cilji:

1. Ozavestiti vrednote v športu
2. Aktivirati športnike k prakticiranju vrednot
3. Jasno opredeliti 5 vodilnih vrednot vaše ekipe

Spoznanje športnikov in trenerjev (izbrane vrednote skupin):

Ekipni duh, strpnost, pristop, disciplina, zaupanje, borbenost, sodelovanje, ljubezen do športa, spoštovanje, doslednost, predanost, pogum, znanje, radovednost.

5. teden

Zaključna spoznanja navajamo v obliki izbranih citatov trenerjev, saj menimo, da se tako najbolj pristno posredujejo učinki naše intervencije:

- Tudi sama sem se iz odgovorov deklic precej naučila, nekoliko spremenila način dela, tehniko pa sem se tudi odločila redno uporabljati pri vseh svojih vadbenih skupinah.
- Ob tem seminarju sem se še enkrat zavedla, kako težko je v bistvu ostati zvest resnično pomembnim človeškim vrednotam. Čeprav se iz dneva v dan trudim, moram priznati, da se zgubim. Potem te spet nekaj pripelje nazaj v prave tirnice in upaš, da tokrat ne boš prehitro iztiril. Na tem področju je prava pot celo težje dostopna in moraš vložiti več energije, da lahko hodiš po njej. Vendar je to daleč najlepša in najbolj bogata pot. To je edina pot, ki na koncu poplača tvoj trud. Naloge Sportikus-a so me spet spomnile na moje »poslanstvo«, pričarale so nam spet nekaj lepih treningov in nasmejanih otrok. Deklice so uživale, rade se pogovarjajo o teh stvareh.
- Mogoče sem se malo omeščal, ne kričim več toliko, ne pritiskam. Sam sem bil prej mnenja "diamant je rezultat pritiska." Že nekaj časa ugotavljam, da je to večji stres zame kot za fante.
- Sportikus je program, ki ob kontinuiranem izvajanju zagotovo spreminja razmišljanje trenerja in otrok o športu in znotraj posameznega športa. A za moje pojme bo najtežje doseči konstanto v izvajanju. Biti konstanten v izvajanju nečesa je težko. Biti konstanten v konstantnosti, je še težje. Ampak samo na ta način bodo nove discipline obrodile sadove. Upam, da bo Sportikus zaživel do te mere, da nam bo ne le disciplina, ampak navada, da govorimo o njem in o vrednotah, katere zagovarja.
- Kot trener se zavedam, da moram najprej **izboljšati in dvigniti** na najvišji možni nivo svoje samozaupanje, saj bom le tako lahko deloval kot pozitiven **vzor** igralcem. Opazil sem, da hitreje napredujejo, če so deležni več pohval tekom treningov. Pa tudi sami se na ta način hitreje učijo in sprejemajo pomembne informacije od trenerja.
- Pri sebi sem spoznal, da jim lahko dam veliko več kot sem jim dajal doslej predvsem na področju, za katerega smo se usposabljali. Približati šport otrokom na način, kjer razvijamo solidarnost, strpnost in veselje med vsemi udeleženci. Tudi vnaprej bom deloval po načelih tega programa in se sam dodatno strokovno izpopolnjeval.

- V preteklih tednih se me je pri delu z otroki najbolj dotaknil moment motivacije ter zagnanosti. Prav vsi otroci so sledili tematikam programa, ki smo ga skupaj izvajali. Pomembna se mi je zdela aktivna participacija otrok pri izvedbi določenih nalog. Za njihovo osebnostno rast ter košarkarski razvoj je aktivno soustvarjanje vsebine dela zelo pomemben dejavnik.

- Sportikus je program, ki je ključen za razvoj športa pri nas. Vsebine so aktualne ter zelo uporabne. Teorij je na trgu ogromno, a ta program vključuje še prave praktične smernice, ki pomagajo trenerjem voditi mlade športnike.

- Projekt Sportikus je nedvomno način dela in razmišljanja, ki bi ga bilo potrebno vpeljati v vse športne panoge. V veliko veselje mi je bilo sodelovati na seminarju, s predavanji in debato smo vsi nekaj pridobili in upam, da se krog udeležencev naslednjic poveča.

■ Zaključek

Na podlagi poročil udeležencev seminarja ugotavljamo, da smo s trenerji, ki so izvajali naloge dosegli vse zastavljene cilje. Naloge so izvajali v vseh klubih, razen pri Žogariji, ki je programsko specifična.

S predhodnimi prijavi udeležencev in odgovori na vprašanja ob prijavi smo zelo dobro detektirali splošne in specifične potrebe in temu prilagodili vsebine ter stil izvajanja. Izkazalo se je, da lahko kljub redukciji načeloma ključnih vsebin z dialoškim načinom kompenziramo kratko odmerjen čas in udeležencem ponudimo dovolj dober kontekst s teoretičnim okvirjem ter visoko uporabno vrednost. Posrečilo se nam je vzpostaviti in ves čas ohraniti visoko pozornost ter učinkovito skupinsko dinamiko, kar je pripomoglo k sinergiji usvajanja sporočil.

Praktikum je bil načrtovan tako, da je prvi del imel trdno strukturo, vezano na vsa tri predavanja, zadnji dve nalogi pa sta bili namenjeni prilagoditvi potrebam posameznega kluba oziroma trenerja in pisanju končnega poročila z osebnimi in strokovnimi vtisi. V prvem delu so bili tudi jasno izraženi cilji, katerim so v praksi sledili.

S prvo nalogo so morali trenerji predstaviti Sportikus program in razviti senzibilnost za prepoznavanje moralnih in socialnih vrednot, ki se porajajo na treningu ali tekmi. To je vsem zelo dobro uspelo in poročajo, da je bila to tako za njih kot za mlade športnike v večini novost, ki jim je obogatila treninge. V enem od klubov so na tekmovanju izvedli tudi Sportikus fair play protokol, ki je pri nasprotni ekipi in gledalcih naletel na zelo plodna tla, saj so si tudi v njihovem klubu zaželeli zastave, zapriseg in himne. Iz prejetih poročil in doseženih ciljev zaključujemo, da je naloga jasna in Sportikus zastava dober pripomoček za delo trenerjev. Iz same vsebine poročil pa ugotavljamo, da si trenerji želijo poglobiti znanje na področju etike športa, s katerim bodo lahko bolj učinkovito operirali ter bolje utemeljevali svoje delo v odnosu do drugih deležnikov (funkcionarjev, staršev).

Druga naloga je bila bolj specifična in izkazalo se je, da trenerji nimajo izkušenj in znanja o uporabi tehnik čuječnosti. Poudarek je bil na razvoju samozavesti in izkazalo se je, da je uporabnost koncepta čuječnosti odvisna od starosti in velikosti skupine ter verjetno tudi od interesa trenerja. Večini trenerjev se zdi pristop k psihološki vadbi smislen. Kar nekaj jih je imelo težave zaradi premalo časa, ki je bil namenjen takšni vadbi in so izvedbo prilagodili,

kar ponovno dokazuje, kako obsežen opus delovnih nalog imajo trenerji in kako veliko ustvarjalnosti je potrebno, da lahko kot trener zadosti različnim interesom in ciljem. Kljub temu je nekaj trenerjev izvedlo nalogo, kot je bila posredovana na seminarju in na podlagi njihovi poudarkov v poročilih ugotavljamo, da koncept čuječnosti vnaša možnost poglobljenega vpogleda v psihološko strukturo posameznika in v dinamiko skupine ter v vzorce, ki nezavedno oblikujejo obnašanje športnikov. Tudi pri tej vsebini se je pokazalo, da trenerji želijo več poglobljenega znanja in uporabnih informacij za psiho-socialno delo s posameznikom in skupino.

Tretja naloga je bila usmerjena k vadbi mediacijskih tehnik, saj se trenerji pogosto soočajo s čustveno nabitimi situacijami in odnosi tako med športniki samimi, kot pri delu z njimi in usklajevanju interesov drugih deležnikov. Naloga je specifična v tem, da je za izvedbo potreben dovolj dober konflikt, v katerega trener lahko poseže na način, kot je predstavljen na seminarju. Večina se v času naloge ni srečala z večjim konfliktom. V eni skupini so zato odigrali primer konflikta, da je trenerka lahko izpostavila bistvo aktivnega poslušanja in soodgovornosti pri razreševanju konflikta. Dva trenerja pa poročata o manjših konfliktih, kjer sta z minimalnim poseganjem v skladu z osvojenim znanjem na seminarju uspešno usmerjala razrešitev. Vsi poročajo, da je tovrstno znanje koristno in ga bodo uporabljali.

Četrty teden praktikuma je bil namenjen povzemanju posredovanih vsebin, kjer naj bi trenerji skupaj s športniki izpostavili od 3 do 5 vrednot, katere želijo posebej varovati v okviru skupine. Večina je to uspešno naredila in otroci so pri tem z veseljem sodelovali. S tem so trenerji dobili orodje, na katerega se pri svojem delu, ko začutijo, da so odnosi ali pristop manj učinkoviti, samozavestno naslonijo in k odgovornosti in spoštovanju dogovorjenega pokličejo športnike. Hkrati pa so s tem zavezali k enakim vrednotam tudi sebe. Poleg tega smo priporočali, da lahko te vrednote jasno napišejo in sporočijo tudi staršem in drugim zainteresiranim v obliki poslanstva ali vrednot kluba.

Zadnji teden je bil namenjen osebni refleksiji trenerja na vsebine posredovane pri seminarju in skozi praktikum. Vsi trenerji so poudarili visoko vrednost takega načina dela in da so v kratkem času pridobili učinkovita znanja in orodja za boljše delo v praksi. Mnogi so dobili potrditev svojega dosedanjega dela, nekateri pa so

sklenili, da morajo dati več poudarka tudi svojim lastnim vzorcem obnašanja, saj bodo le tako lahko zagovarjali vrednote, za katere želijo, da jih izražajo športniki. Nekaterih podrobnosti zaključnih poročil trenerjev za potrebe tega poročila ne navajamo, saj bi potrebovali širšo kontekstualizacijo. Upoštevali pa jih bomo pri nadaljnjem delu.

Z veseljem ugotavljamo, da smo po prenovi Sportikus projekta s pilotno izvedbo ob donatorski podpori NLB d.d. stopili na novo pot, na kateri že lahko obiramo sadove dolgoletnega kakovostnega dela in hkrati ustvarjamo ugodne okoliščine za nove poganjke in sadove v prihodnje.

V tem duhu bomo usposabljanje v naziv Sportikus delegat razširili na dva dni. Za potrebe osebnostnega razvoja trenerjev pa bomo ponudili še druge specifične module, ki jih bodo zainteresirani opravljali na poti k nazivu Sportikus mentor. Na ta način želimo spodbuditi in nagraditi kakovostno delo v praksi ter v svoje vrste privabiti tiste trenerje, ki lahko kot strokovni sodelavci obogatijo naš program.

V sistem usposabljanja Sportikus delegatov in mentorjev bomo v prihodnjih letih povabili klube, zveze, starše in športne pedagoge v šolah. Na Ministrstvo zadolženo za športni sektor pa bomo poslali pobudo, da akcijo prepoznajo kot nacionalno kampanjo športnega obnašanja in jo ob njihovi podpori in partnerski mreži olimpijskega gibanja razširimo tudi v druge države.

■ Literatura

1. HOSTA, M. Sportikus : a model for value-based sport education. V: CHATZIEFSTATHIOU, Dikaia (ur.). *Olympism, Olympic education and learning legacies*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2014, str. 178-188.
2. HOSTA, M. *Etika športa : manifest za 21. stoletje*. V Ljubljani: Fakulteta za šport, Inštitut za šport, 2007

dr. Milan Hosta, direktor
Spolint, Inštitut za razvoj športa
e-pošta: milan.hosta@spolint.org
W: www.sportikus.org